

Lieksan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain muuttamisesta

Kaupunginhallitus 22.01.2024 § 38
8/03.00.00.00/2024

Valmistelija

Elinvoimajohtaja, työllisyyspalveluvastaava

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää Lieksan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi työvoimapalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaan lainsäädäntöön vähäisiä muutoksia, joilla edistetään työvoimapalveluiden järjestämisvastuun sujuvaa siirtoa.

Lisäksi esityksellä toteutettaisiin pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sisältyvää asiantuntijan harkintavallan lisäämistä työnhakijan palveluprosessissa.

Valmiuslakiin tehtäisiin työvoimaviranomaisten muuttumisesta johtuvat välttämättömät muutokset.

Esitys liittyy valtion vuoden 2024 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 13 §:ään ehdotettu muutos tulisi kuitenkin voimaan mahdollisimman pian. Voimaannpanolakiin ehdotetut muutokset tulisivat voimaan 1.8.2024 ja osa työttömyysturvalakiin ehdotetuista muutoksista ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ehdotetut muutokset 1.9.2024.

Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

Eduskunta hyväksyi keväällä 2023 julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevan lainsäädäntökokonaisuuden. Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta lukien. Kunnille siirtyy pääosa TE-toimistojen tehtävistä. Samassa yhteydessä myös valtiolle jääviä tehtäviä järjestellään uudelleen.

Järjestämisvastuun siirtoa koskevan lainsäädännön hyväksymisen jälkeen toimeenpanoon valmistautumisen yhteydessä lainsäädännössä on havaittu eräitä korjaus- ja täydennystarpeita.

Työnhakijan palveluprosessia koskevat muutokset

Voimassa oleva työnhakijan palveluprosessia koskeva sääntely muutettiin toukokuussa 2022 vastaamaan niin sanottua pohjoismaista työvoimapalvelumallia. Vastaava sääntely sisältyy vuoden 2025 alusta voimaan tulevaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin (380/2023).

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia kevennetään, jotta

rajallista resurssia voidaan käyttää tarkoituksenmukaisemmin ja asiakaslähtöisemmin. Alkukartoitukseen ja henkilökohtaiseen kohtaamiseen panostetaan. Virkailijalle annetaan enemmän harkintavaltaa ja veloitetaan yksilölliseen työllistymisen edistämiseen.

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on edistää työvoimapalveluiden sujuvaa siirtoa kuntiin.

Lisäksi esityksen tavoitteena on pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti lisätä asiantuntijan harkintavaltaa työnhakijan palveluprosessissa. Palveluprosessia ja työnhakuvelvollisuutta koskevilla muutoksilla pyritään kohdentamaan resurssia niihin työnhakijoihin, jotka tarvitsevat enemmän henkilökohtaista palvelua vähentämättä merkittävästi palveluprosessia ja työnhakuvelvollisuutta koskevalle uudistukselle uudistuksen yhteydessä arvioituja työllisyysvaikutuksia.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön 2.2.2024 mennessä.

Lieksan kaupungin lausunto

1. Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

a) Näkemyksenne asiakastietojen käsittelyä, käyttöoikeuksia, tiedonsaantioikeuksia sekä työvoimaviranomaisen hankkimia lisäosia koskevan sääntelyn täsmentämisestä

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta: 112 §, 114 §, 120 §, 120 a § ja 125 §,

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta: 14 §,

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta:

Lieksan kaupunki näkee muutoksen työvoimaviranomaiselle kuuluvasta toimivallan käyttämisen laajentamisesta hyvänä, jolloin työvoimaviranomaiselle säädettyjä tehtäviä voitaisiin sopimuksella antaa toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Työttömyysturvalain mukaiset tehtävät ovat kiinteässä yhteydessä työnhakijan palveluprosessiin, joten muutos edistäisi toiminnan tarkoituksenmukaista järjestämistä ja sujuvoitaisi asiakaspalvelua.

Käyttöoikeuksia valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään koskevaa sääntelyä täydennettäisiin siten, että työvoimapalveluiden järjestämistä vastaava työvoimaviranomainen myöntäisi käyttöoikeuden kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle. Lieksan kaupunki näkee tämän muutosehdotuksen erittäin tärkeänä silloin kun tehtävien hoitaminen on työvoimaviranomaisen kanssa sopimuksella annettu kunnalle tai kuntayhtymälle. Lieksan kaupunki painottaa kuitenkin, että työllisyyden ekosysteemin toimivuuden kannalta tulee varmistaa, että myös kuntakonsernien muilla tarvittavilla tahoilla, esimerkiksi kehitysyhtiöillä, tulee olla pääsy tarvittaviin tietoihin. Työllisyyden ekosysteemiä tulee päästä heti alusta lähtien rakentamaan yhteistyössä kaikkien työllisyyteen liittyvien toimijoiden kanssa, ja kuntien omat kehitysyhtiöt tai vastaavat ovat elintärkeässä roolissa erityisesti osaavan työvoiman saatavuuden edistämisessä ja yritysrajoitusten poistamisessa. Tällöin asiakas- ja yritystieto on tarvittavin osin pystyttävä siirtämään myös muille kuin niille toimijoille, joille varsinaisen sopimuksellinen tehtävä on annettu.

b) Näkemyksenne siirtyvistä sopimuksista sekä tuki- ja korvauspäätöksistä

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain muuttamisesta 10 ja 11 §:

Lieksan kaupungilla ei ole tähän huomautettavaa.

c) Näkemyksenne valtiolta kuntaan siirtynyttä henkilöstöä koskevaan muutosehdotukseen

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain muuttamisesta 6 §:

Lieksan kaupunki on huolissaan TE2024-uudistuksen täytäntöön panosta lakiin liittyvin reunaehdoin. Uudistuksen tavoitteena on alun perin ollut siirtää työllisyyspalveluiden järjestäminen kuntien vastuulle. Liikkeenluovutuksen periaatteet estävät osaltaan innovatiivisten, uusien mallien rakentamisen nyt suunnitteluvaiheessa, samoin kuin ensimmäisen toimintavuoden aikana. Paikallisten, alueellisten ja maakunnallisten mallien luominen tulee lähteä siitä, että TE-palvelun ja kuntien työntekijöiden toimenkuvia pystyttäisiin rakentamaan uudelta pohjalta huomioiden niin henkilöiden osaamisalueet samoin kuin alueelliset erilaisuudet. Samoin koko työllisyyden ekosysteemin rakentumisen kannalta pitää pystyä huomioimaan muut työllisyystoimijat, mm. kehitysyhtiöt, ja heidän henkilöresurssiensa nivominen uuteen kokonaisuuteen. Lieksan kaupunki ymmärtää hyvin henkilöstön asemaan liittyvät haasteet, mutta toivoo, että tähän löytyy ratkaisuvaihtoehtoja, jotka erityisesti edesauttavat uusien toimintamallien rakentumista alueilla jo uusia työllisyysalueita organisoitaessa.

d) Näkemyksenne muista järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä ehdotuksista:

Lieksan kaupunki näkee järjestämisvastuun siirtymiseen liittyvistä siirtymäsäännöksistä tärkeäksi mahdollisuuden antaa kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle käyttöoikeus työvoimapalvelujen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään ennen järjestämisvastuun siirtämistä asiakaspalvelun sujuvuuden ja jatkuvuuden turvaamiseksi.

2. Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavat muutokset

Näkemyksenne työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavista muutoksista

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32 §, 33 §, 44–47§ ja vastaavat muutokset laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta 2 luvun 6 §, 3 luvun 3 - 6 §:

Lieksan kaupungilla ei ole tähän huomautettavaa.

3. Muut ehdotettavat muutokset

a) Näkemyksenne työttömyysturvalakiin sisältyvistä muutoksista:

b) Muut mahdolliset näkemyksenne esitysluonnoksesta:

Ei huomautettavaa.

Esittelijä	Vt. Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmistelulain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta koskevaksi lainsäädännöksi.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmistelulain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta koskevaksi lainsäädännöksi.
Lisätietoja	Elinvoimajohtaja Susanna Saastamoinen, p. 040 1044 009, sähköposti susanna.saastamoinen(at)lieksa.fi Työllisyyspalveluvastaava Raija Schroderus, p. 040 1044 312, sähköposti raija.schroderus(at)lieksa.fi